

СТАНОВИЩЕ

от Доц. Д-р Георги Николаев Вълчев, д.м.

Клиника по образна диагностика, УМБАЛ „Света Марина“ Варна
УС „Рентгенов лаборант“, МК Варна към МУ „Проф. Д-р Параскев Стоянов“ Варна

**на дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен
„Доктор“**

на тема

**„ РОЛЯ НА КТ И МР ЕНТЕРОКОЛОГРАФИЯ ЗА ДИАГНОСТИКА И
ПРОСЛЕДЯВАНЕ ПРИ БОЛЕСТ НА КРОН“**

от Д-р Светомир Севдалинов Чакъров

редовен докторант по научна специалност „Медицинска радиология и рентгенология
(вкл. използване на радиоактивни изотопи)“,
професионално направление „Медицина“ (шифър 7.1)

Със заповед на Ректора № Р-109-169 / 28.02.2023 съм определен за вътрешен член на Научно жури. На основание Протокол № 1 / 09.03.2023 съм определен за изготвящ становище по научния труд на д-р Светомир Севдалинов Чакъров.

I. КРАТКИ БИОГРАФИЧНИ ДАННИ

Д-р Светомир Чакъров е роден на 19.08.1986 в с. Кирково, област Кърджали.

През 2011 завършава Медицински университет „Проф. Д-р Параскев Стоянов“ – Варна с магистърска степен, специалност медицина.

От 10.2011 до 10.2012 работи в МБАЛ „Д-р Атанас Дафовски“ гр. Кърджали в отделение по Образна диагностика на длъжност лекар. От октомври 2012 работи в

УМБАЛ „Св. Марина“ гр. Варна в Клиниката по Образна диагностика, интервенционална рентгенология и лъчелечение.

От 2013 до края на 2017 е специализант в УМБАЛ „Св. Марина“ Варна в Клиниката по Образна диагностика, интервенционална рентгенология и лъчелечение. През декември 2017 придобива специалност по Образна диагностика.

От септември 2021 е и асистент в МУ-Варна.

Владее английски и руски език.

Има тесни интереси към: образна диагностика на гастроинтестиналния тракт и абдомен; невакуларна интервенционална рентгенология; образна диагностика на гърдата. Докторантът е част от референтния експертен екип на Клиниката по образна диагностика на УМБАЛ „Света Марина“ Варна по НРСТ на белодробни интерстициални заболявания.

Член е на Българската асоциация по радиология, Българския лекарски съюз, Европейското общество по радиология.

II. АКТУАЛНОСТ НА ТЕМАТА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Докторантът представя актуална тема от съществено значение за пациентите и медицинската общност – болестта на Крон е възпалително заболяване на гастроинтестиналния тракт. Има хронично-рецидивиращ характер, с периоди на ремисия и обостряне. Може да обхване целия диапазон от устата до ануса, с предилекция към терминалния илеум. Честотата на заболяването в световен мащаб е 50/100 000 население. Засегнати са предимно млади пациенти, между 20 и 40-годишна възраст. Хронично-рецидивиращият и деструктивен ход на заболяването може да доведе до временно или трайно нарушаване на нормалната физическа активност и работоспособност, както и да наложи приложението на миниинвазивни или отворени хирургични интервенции. По тази причина Крон се определя като социално значимо заболяване.

Поставянето на първичната диагноза е относително лесно с методите на образната диагностика, описани от докторанта. С оглед на рецидивиращия характер на заболяването, образнодиагностичните методи имат фундаментална роля и при дългосрочното проследяване на пациентите, страдащи от болест на Крон.

Д-р Светомир Чакърров отделя внимание и на връзката между образния скор за оценка на активност и тежест на Крон – Leman index и качеството на живот на пациентите (IBDQ). Докторантът също така корелира образните находки с параклинични и лабораторни изследвания, излизайки извън тесния фокус на рентгенолога и предоставяйки данни с мултидисциплинарно значение.

III. СТРУКТУРА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Трудът на Д-р Чакърров е поместен в 142 страници, от които Въведение – 2 стр., Литературен обзор – 48 стр., Цел и задачи – 1 стр., Методика и организация на изследването – 11 стр., Резултати и обсъждане – 40 стр., Заключение – 3 стр., Изводи – 1 стр., Приноси – 1 стр., Публикации и участия в научни форуми, свързани с дисертационния труд – 1 стр., Приложения – 8 стр., Библиография – 10 стр.

Дисертацията е богато онагледена с 49 фигури и 9 таблици.

Стилът е професионален, а структурата – класическа.

IV. АНАЛИЗ ПО РАЗДЕЛИ НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Литературен обзор: Литературният обзор е изчерпателен (48 стр.), с отлична структура. Читателят бива въведен в тематиката с данни за естеството, епидемиологията и различните рискови и протективни фактори за болестта на Крон, последвани от разнообразните начини на серологична и хистологична диагностика. Особено детайлно е изложена образната диагностика на заболяването, отделяйки внимание на всички използвани модалности, с акцент върху двете най-информативни и актуални – КТ и МРТ.

Обзорът цитира 190 източника, от които 3 източника на български и 187 на английски език. От тях 29 източници са от последните 5 години (5 от 2022, 2 от 2021, 3 от 2020, 11 от 2019, 8 от 2018). С оглед на това определям представения набор от източници за напълно актуален. Допълнително, големият брой цитирани статии демонстрира обстойни и детайлни познания на докторанта по темата.

Цел и задачи: Докторантът си поставя за цел „да се изследват промените при КТ и МР ентокологграфия при болест на Крон и да се определи тяхната роля при диагностицирането и проследяването на болестта“. Целта е логично изведена от литературния обзор, амбициозна и многостепенна.

За постигане на целта Д-р Чакърров си поставя общо 6 задачи с различна степен на трудност и клинична релевантност. От основно значение за клинициста се явяват задачи 3, 4 и 5, свързани с качеството на живот и корелацията между образните и клиничните и параклиничните находки. Задачи 1 и 2 представляват интерес за специалистите по образна диагностика, докато 6 е насочена към рентгеновите лаборанти и оптимизацията на изобразяването при пациенти с тази диагноза.

Методика и организация на изследването: Трудът представя комбинирано ретро- и проспективно проучване, боравещо с предварително налични клинични, лабораторни и образни данни, както и добиващо такива в процеса на проследяване на хистологично доказани случаи на болест на Крон.

За период от пет години (2017 – 2022) са изследвани 194 пациенти с болест на Крон, на които в посочения интервал са извършени 446 образни изследвания – 386 КТЕ и 60 МРЕ. Поради хронично-рецидивиращото естество на заболяването, пациентите са хоспитализирани неколккратно в УМБАЛ „Света Марина“ Варна. Докторантът разглежда само хоспитализациите с извършено КТЕ и/или МРЕ.

Подробно са описани използваната техника, образните протоколи, видовете използвани образнодиагностични, клинични и лабораторни находки. Внимание е обърнато на разработения целенасочен протокол за изобразяване с КТ и МРТ при болест на Крон, посочен отделно в приложенията. Кратко и достъпно са набелязани използваните статистически методи.

Резултати и обсъждане: Резултатите са прилежно подредени и представени, разделени по задачи и подкрепени със съответни графики и таблици.

Доктор Светомир Чакърров сравнява своите резултати с аналогични референтни чуждестранни проучвания, достигайки до близко разпределение на находките. Отчитам това за знак за високото качество на работата на докторанта – както по отношение на констатиране на находките, така и по отношение на анализа на резултатите.

Заключение: В заключителната глава докторантът отбелязва голямото значение на КТ и МР ентероколографията за диагностиката и проследяването на болестта на Крон. Подчертано е многообразието от образни находки, както и корелацията между измерените индекси на активност на заболяването и влошаващото се качество на живот на пациентите. Очтита се тенденцията за прогресия за заболяването при по-голямата част от пациентите. От значение е докладваната връзка между нарастващ Leman index и повишаващата се вероятност от прогресия.

Изводи: Представени са 9 извода – те са с констативен характер, базирани изцяло на получените резултати от статистическия анализ.

Приноси: Докторантът посочва 12 приноса, разделени в три категории. Съгласен съм с дефинираните от автора приноси.

V. ПУБЛИКАЦИИ, СВЪРЗАНИ С ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Д-р Светомир Чакъров представя следните статии, асоциирани с темата на дисертационния труд:

- Пълнотекстови публикации в реферирани издания – 1 брой
- Пълнотекстови публикации в нереферирани издания – 2 броя

Сред статиите фундаментална е темата на дисертационния труд. Публикациите са усърдно изработени, илюстрирани и цитират богат набор от източници, което следва да се отчете като индикатор за високото качество на разработките на докторанта.

Докторантът представя и автореферат на български от общо 67 страници, който в достатъчен обем представя резултатите от дисертационния труд. Авторефератът е наличен и на английски език.

Изброените материали напълно задоволяват наукометричните критерии за ОНС „Доктор“.

Д-р Светомир Чакъров има активни научни профили в *Google Scholar* и *ORCID*.

Докторантът прилага списък с участия на национални научни форуми.

Трудовете на Д-р Светомир Чакъров притежават научно-теоретическо и практическо значение и засягат актуални теми от абдоминалната образна диагностика.

Отбелязва се особен акцент върху болестта на Крон, както и върху оптимизацията на КТ и МРТ протоколите за нейната диагностика. Публикациите са изчерпателни, добре структурирани и илюстрирани – те демонстрират високо специализираните познания и експертиза на докторанта в полето на гастроентерологичната образна диагностика.

VI. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд „Роля на КТ и МР енттерокография за диагностика и проследяване при болест на Крон“ представлява задълбочено проучване с голяма клинична стойност. Тематиката е актуална и от съществена важност, засягайки обществено значимото заболяване болест на Крон, нуждаещо се от точна диагноза и дългосрочно проследяване с методите на образната диагностика. Проведеното изследване е с отлично оформление и изпълнение, резултатите са подробни и качествени. Изводите са логични и обосновани от резултатите. Считам, че докторантът демонстрира способност за умело боравене с научна информация и данни, както и има капацитета да формулира научна теза и да я защити с доказателства. Трудът отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и покрива тези на Правилника за развитие на академичния състав на МУ „Проф. Д-р Параскев Стоянов“ Варна, легитимирайки автора като надежден изследовател.

Уверено давам своята **положителна** оценка за Д-р Светомир Севдалинов Чакъров. Предлагам на членовете на уважаемото Научни жури също да гласуват **положително** той да получи образователна и научна степен „Доктор“ по научна специалност „Медицинска радиология и рентгенология (вкл. използване на радиоактивни изотопи)“, професионално направление „Медицина“ (шифър 7.1).

10.04.2023

гр. Варна

С уважение,

Доц. Д-р Георги Николаев Вълчев, д.м.

